

RYCERZE ŚWIĘTEGO FRANCISZKA WE WSPÓLNOCIE FZŚ

Franciszkański Zakon Świeckich, jako wspólnota ludzi żyjących w świecie ma wymiar apostołski, oddziałujący na swe środowisko żywą wiarą i charyzmatem św. Franciszka. Jednym z przejawów tego oddziaływania jest również inspiracja najmłodszego pokolenia w kierunku drogi franciszkańskiej.

To apostołskie zadanie względem dzieci, zostało wyraźnie określone w Konstytucjach Generalnych FZŚ, w artykule 25: "Mając przekonanie o konieczności wychowania dzieci tak, by otwierały swój umysł na wspólnotę i „by w niej uświadamiały sobie, że są żywymi i aktywnymi członkami ludu Bożego”(DA 30), oraz o fascynacji, jaką w nich może budzić św. Franciszek, należy popierać formację grup dzieci, które z pomocą pedagogiki i organizacji dostosowanej do ich wieku, niech będą wprowadzane w poznawanie i miłość życia franciszkańskiego. Statuty narodowe dadzą stosowne wskazania dla organizacji tych grup oraz ich ich relacji ze wspólnotą braterską i z grupami młodzieżowymi."

Z powyższej treści wynika, że wspólnota narodowa FZŚ ma być zainteresowana dziećmi w dwóch wymiarach.

Pierwszy wymiarem będzie stworzenie właściwej propagacji dla dzieci, zachęcającej je do drogi franciszkańskiej. Obecnie, najbardziej skutecznym sposobem fascynacji dzieci osobą św. Franciszka jest propagacja audiowizualna, zastosowana między innymi w okolicznościowych katechezach, czy też w kaznodziejstwie dziecięcym, na tzw. mszach szkolnych dla dzieci.

Wspomnieć należy również o edukacji franciszkańskiej, dokonywanej przez samych członków FZŚ wśród dzieci, w ich środowiskach domowych.

Drugi wymiar, to ułożenie odpowiedniej dla wieku dziecięcego struktury organizacyjnej i formacyjnej, która pozwoli dzieciom na systematyczne poznawanie i realizowanie charyzmatu franciszkańskiego.

Odnosić należy fakt, że dzieci, chcące iść za przykładem św. Franciszka, zostały sformowane i określone w międzynarodowej wspólnocie FZŚ mianem Rycerzy św. Franciszka (RF).

Mają one swoje wspólnoty i są przypisane w sposób formalny do FZŚ, jak to wyraża Rytuał FZŚ, obejmujący w swej treści obrzęd przyjęcia dzieci do Rycerzy św. Franciszka.

PODSTAWOWA STRUKTURA NARODOWEJ WSPOLNOTY RF W POLSCE

POLSKA KARTA RYCERZY ŚW. FRANCISZKA

Ogólne wytyczne dla struktur i formacji RF, jako tzw. linie metodyczne, zostały opracowane przez włoską Radę Narodową FZŚ i MF już w roku 1990, zaś w pięć lat później (24 VI 1995r.) ta sama rada zatwierdziła dla swego kraju, wzorcowy, ramowy program strukturalno - formacyjny pod nazwą Karta Rycerzy św. Franciszka.

Obecnie, ten program stał się propozycją międzynarodową - również dla Polski - dla rozwoju ruchu dziecięcego w FZŚ. Jest on przeznaczony dla dzieci młodszych i starszych, według podziału wiekowego, obowiązującego w danym kraju.

Przykładowo, we Włoszech, rycerze młodszy to dzieci w wieku od 8 – 11 lat, zaś rycerze starsi są w wieku od 12 – 14 lat.

U nas w Polsce, dzieci młodsze są w wieku od 8 – 12 lat, a starsze w wieku od 13 – 15 lat

Podstawowe zręby strukturalne i formacyjne, wynikające z włoskiego projektu międzynarodowej Karty Rycerza, a konstytuujące nasz narodowy, polski program dla Rycerzy św. Franciszka, są następujące:

1. Dzieci młodsze i starsze w Polsce, włączone są do wspólnoty narodowej, nazywanej Drużyną Rycerzy św. Franciszka (włoska nazwa: ceppo – pień, dla dzieci młodszych i nodo – węzeł, dla dzieci starszych). W tej wspólnotcie, charakteryzującą się duchowością franciszkańską, są one kierowane przez moderatorów FZŚ ku ideałowi człowieka doskonałego, którego przykładem dla nich jest św. Franciszek z Asyżu, naśladujący Osobę i życie Pana naszego Jezusa Chrystusa. a Chrystusa.

2..Uwzględniając uwarunkowania rozwojowe wieku dziecięcego, struktura i formacja tego ruchu zapewnia rycerzom młodszym właściwe kształtowanie osobowości, między innymi przez elementy fantazji i angażowanie dzieci w dziedzinę odpowiedzialności za czyn.

Natomiast rycerzom starszym, pozwala ona na rozwój wieku młodzieńczego, nacechowanego odkrywczością i przygodą; na wyrabianie zmysłu krytycznego, a także na tworzenie odpowiedzialności za powierzane im zadania i służenia innym.

3. W kształtowaniu mentalności franciszkańskiej u rycerzy św. Franciszka, położono nacisk na doświadczenie życia, charakterystycznego dla świeckiej duchowości franciszkańskiej.

To stanowisko pozytywnie pomaga dzieciom przechodzić kolejne etapy drogi franciszkańskiej, aż do złożenia profesji w FZŚ.

Daje również zrozumienie, że drużyny rycerskie nie są „szkółką” dla budzenia powołań kapłańskich, czy zakonnych.

4. Dziecięca formacja franciszkańska, ukierunkowana na całościowy rozwój osoby dziecka, zarówno w dziedzinach intelektualnych, jak i duchowych.

Formuła projektu włoskiego – również dla warunków polskich – wyszczególnia i

realizuje podstawowe aspekty tej formacji:

- 3 -

a.) koedukacja, jako formacja uzupełniania się płci i właściwej – w wymogach dziecięcej mentalności - edukacji seksualnej,

b.) samowychowanie duchowe, w oparciu o odkrywanie i realizowanie otrzymanych darów naturalnych i nadprzyrodzonych,

c.) rozpoznawanie swego powołania życiowego. Rycerze, wychowywani w duchowości franciszkańskiej mają możliwość dobrego rozpoznania swej drogi życiowej solidnego przygotowania się do życia w społeczeństwie i we wspólnocie Kościoła.

d.) wypełnianie norm(*praw*) i obowiązków rycerza św. Franciszka, wynikających z programu strukturalnego i formacyjnego. Ta dziedzina pozwala rycerzom być odpowiedzialnymi za wymagania, jakie drużyna stawia wobec siebie i każdego z osobna. Przyjmuje ona nawet odpowiedni sposób napomnień, jako formę egzekwowania odpowiedzialności moralnej – zwany rycerskim wyznaniem winy

e.) uzdalnianie rycerzy do tworzenia godziwej zabawy, rekreacji i innych form kultury w aspekcie formacji chrześcijańskiej i franciszkańskiej. Organizowanie różnych misterii, wieczornic, zabaw, ognisk, czy wycieczek, rozwija u dzieci manifestację uczuć i stanów ducha, ponadto, uzdala do pokonywania blokad psychicznych i tworzy więzi braterskie

f.) kształtowanie u rycerzy skutecznego postępu moralnego. Dokonuje się on przez poznanie i uczenie się moralności chrześcijańskiej, na przykładzie świętości życia świętego Franciszka i innych świętych, szczególnie franciszkańskich.

Zaznaczyć trzeba, że formowanie rycerzy św. Franciszka w tej dziedzinie, czerpie wzorce właściwych postaw moralnych, ukazywanych na przykładzie św. Franciszka jako chłopca – rówieśnika rycerzy.

W ten sposób formacja moralna dla dzieci staje się bardziej czytelna i przystępna.

g.) pobudzanie rycerzy do działalności apostołskiej wraz ze swoją drużyną oraz ze wspólnotą FZŚ, poprzez dawanie świadectwa o bogactwie życia religijnego i duchowości franciszkańskiej.

Rycerze młodszy i starszy, wychowywani w duchu podstawowych cnót św. Franciszka: pokoju, dobra i braterstwa, postępują drogą chrześcijańskiej moralności i pobożności – w myśl swoistej dla siebie zasady rozwoju duchowego: „zawsze lepiej!”

Ta zasada – według wytycznych międzynarodowej Karty Rycerza - jest dla franciszkańskiego ruchu dziecięcego hasłem – zadaniem, aby służyć Bogu i ludziom. 5. Formacja duchowa rycerza św. Franciszka ma swoje podstawy w miłości do Boga, traktowanego jako Przyjaciela oraz miłości do każdego człowieka i stworzeń, uznawanych za wzorem św. Franciszka jako braci i siostry.

To jest zasada podstawowa, z której wynikają inne, normy szczegółowe, a nawet zobowiązania.

Dziecko potrzebuje takich zasad, aby je przerastały, gdyż tworzą one dla nich wzorzec do naśladowania. Stąd też, formacja szczegółowa pomaga rycerzom najpierw odkryć Boga, z którym trzeba się zaprzyjaźnić i z tą przyjaźnią iść w kierunku drugiego człowieka, aby z kolei z nim tworzyć więzi braterskie we wzajemnej służbie.

Relacja do stworzeń ma być podobna.

- 4 -

6. Wzorem do realizowania formacji duchowej przez rycerzy jest św. Franciszek. On, po swoim nawróceniu, odtwarza w sobie osobę Pana naszego Jezusa Chrystusa, wcielonego w ludzką naturę wraz z Jego charakterystycznymi prawami jako Boga i jedynego Pana człowieka.

Zatem, św. Franciszek uczył, że takiemu Bogu należy się uznanie przez wiarę, posłuszeństwo Jego woli i realizowanie miłości ofiarnej wobec człowieka.

7. Dzieci – podczas obrzędu pasowania na rycerzy – wypowiadają przed Bogiem formułę, nazwaną Obietnicą, której treścią zasadniczą jest realizowanie i zachowywanie wiary, posłuszeństwa i miłości ofiarnej względem Boga, człowieka i stworzeń

Ten akt woli obejmuje również inne zasady - reguły i obietnice, które ich obowiązują. Są nimi między innymi: a.) wolność od panowania nad innymi, przy jednoczesnym traktowaniu władzy jako służby,

b.) uznanie stworzeń i rzeczy jako przedziwnego dzieła Bożego, przy jednoczesnym kierowaniu się właściwym wyborem i używaniem rzeczy tego świata.

c.) odpowiedzialność za siebie i innych, wyrażona w poszukiwaniu wzorców moralnych, kształtujących poprawność mentalności i działania.

d.) odpowiedzialność za relacje międzyosobowe w wieku dojrzewania.

e.) zaangażowanie w rozwój kultury chrześcijańskiej, przy jednoczesnym odkrywaniu i używaniu darów oraz umiejętności udzielanych przez Boga.

f.) zobowiązanie do dawania świadectwa służbie Bogu, poprzez ożywione życie religijne, poparte doświadczeniem franciszkańskiej duchowości.

8. Obietnica rycerska ma określoną formę i wypowiedzana jest w następujących słowach:

„Boże nasz Jedyńy Stwórco i Panie!

Będziemy Cię kochać, tak jak Ty nas umiłowałeś!

Będziemy wierni w przyjaźni do Ciebie i przez Twoje wskazania realizowali za wzorem św Franciszka, miłość do drugiego człowieka, traktowanego jak brata i siostrę!

Będziemy codziennie służyli Tobie Boże i innym ofiarną miłością, nie przywiązując się do posiadania władzy i rzeczy tego świata i szanując każde stworzenie jako dar Boży!

Będziemy spełniać nasze obietnice, dane Tobie Boże i drugiemu człowiekowi, aby zawsze być lepszym we wszystkich dziedzinach życia!

Będziemy odpowiedzialni za powierzane nam obowiązki i zadania, aby je dobrze wypełnić, idąc za wskazaniem św. Franciszka z Asyżu!

Będziemy chronić siebie i innych od zła i bronić wiary katolickiej!

Będziemy za przykładem św. Franciszka rozkrzewiać pokój i dobro i braterstwo!”

Powyższa modlitwa Obietnicy jest uszczegółowieniem treści przyrzeczeń i obietnic, zawartych w Rytuale FZŚ, które dzieci składają Panu Bogu podczas

9. Obrzęd przyjęcia i pasowania na Rycerzy św. Franciszka, *powinien dokonywać się*

we wspólnocie parafialnej, wobec swojej drużyny i przełożonego FZŚ.

- 5 -

Moderatorzy RF powinni rycerzom nieustannie o tych regułach i Obietnicy przypominać i często się do nich odwoływać. Mogą być one nawet umieszczone na odpowiednim miejscu.

Przedstawienie kandydatom na rycerzy tych zobowiązań w formie pytań, pozwoli moderatorom RF twierdzić ocenić ich przygotowanie do przyjęcia ich do drużyny RF.

POLSKIE NORMY STRUKTURALNE DLA RYCERZY ŚWIĘTEGO FRANCISZKA

1. Formalnego uznania i zatwierdzenia narodowej wspólnoty RF w Polsce dokonuje RNFZŚ, po uprzedniej akceptacji wytycznych międzynarodowej Karty Rycerza, przeznaczonej jako projekt dla wspólnot narodowych RF.

2.) Wspólnota narodowa RF w naszym Kraju, nieodłącznie przynależy do wspólnoty narodowej FZŚ.

Podstawa powyższej normy wynika z postanowień projektu międzynarodowej Karty Rycerza (CIOFS 24 VII 1995r.), a także wymóg zapisany w Konstytucjach Generalnych FZŚ (KG, II p.25) mówiący o relacji FZŚ do dzieci. Ponadto, obrzędy Rytułu FZS wskazują na fakt przyjmowanie dzieci do RF wobec przełożonego miejscowej wspólnoty FZŚ

3.) Wspólnota narodowa RF w swoich strukturach organizacyjnych (zewnętrznych) i sposobach zarządzania, kieruje się własnymi zasadami i normami, wynikającymi z narodowej Karty Rycerza i powstałymi, na skutek rozwoju tej wspólnoty, franciszkańskimi tradycjami rodzimymi.

4.) W ciągłym tworzeniu swej struktury i formacji, w naszym Kraju, narodowa wspólnota dziecięca RF, którą tworzą lokalne drużyny rycerzy starszych i młodszych, wraz z asystentami I-go Zakonu św. Franciszka dla tych wspólnot, podlega pod kompetencje RNFZŚ i KAPiR FZŚ..

5.) Drużyny RF są formowane tylko przy wspólnotach FZŚ, w myśl decyzji rady lokalnej FZŚ, skonsultowaną ze swoją wspólnotą.

6.) Drużyny RF mogą być założone po uprzedniej zgodzie księdza proboszcza miejsca - udzielonej lokalnej wspólnotie FZŚ

7.) Stukturyzacja drużyny RF może nastąpić dopiero po uprzednio przygotowanej kadrze moderatorów wywodzących się ze wspólnot FZŚ, lub MF

ETAPY ORGANIZOWANIA DRUŻYN RF PRZEZ WSPÓLNOTĘ LOKALNĄ FZŚ .

1. Rada lokalna FZŚ podejmuje decyzję o zorganizowaniu drużyny RF w swojej parafii w oparciu o rozeznanie następujących czynników:

a - czy w parafii są dzieci, które można byłoby zorganizować w drużynę RF. Nie należy brać pod uwagę tych dzieci, które przynależą już do innych grup będących przy parafii. Wyjątek stanowi przynależność dzieci do służby liturgicznej ołtarza.

b - czy we wspólnocie FZŚ jest osoba spełniająca możliwości prowadzenia RF. W przypadku braku takiej osoby, wspólnota FZŚ może się posłużyć moderatorem RF z regionu - byleby umiał podołać powierzonym zadaniom i przezwyciężyć trudności organizacyjne, związane np. z odległością, czy liczebnością drużyn RF., które ma pod sobą.

c - czy będzie aprobatą wspólnoty lokalnej FZŚ i księdza proboszcza.

2. Rada lokalna FZŚ pyta swoją wspólnotę o zgodę na powstanie drużyny RF. Po uzyskaniu pozytywnej odpowiedzi rada lokalna FZŚ oddelegowuje kandydata na moderatora RF, który podlega specjalnemu instruktażowi.

3. Rada wspólnoty FZŚ udaje się do księdza proboszcza z prośbą o pozwolenie założenia drużyny RF. Przedstawia oddelegowaną osobę na moderatora RF ze swojej wspólnoty, lub ze wspólnoty MF, (albo inną, upoważnioną)

4. Pozytywna decyzja lokalnej wspólnoty FZS i księdza proboszcza, zostaje zatwierdzona specjalnym pismem, dołączonym do struktury RF. Tę decyzję, rada lokalna FZŚ przekazuje swojemu asystentowi lokalnemu, regionalnemu; a także swojej radzie regionalnej i asystentowi narodowemu RF, który rejestruje drużynę RF i przekazuje materiały formacyjne moderatorowi nowej drużyny RF.

5. Rada lokalna FZŚ prosi asystenta regionalnego RF, (a w razie jego braku, asystenta regionalnego FZŚ); lub asystenta lokalnego RF, (a w razie jego braku, asystenta lokalnego FZŚ) o kontakt z księdzem proboszczem, w celu dokonania propagacji dla dzieci do RF. Asystent regionalny, lub lokalny FZŚ, może również prosić asystenta narodowego RF o dokonanie tej propagacji.

7. Moderatorzy lokalni RF danego regionu FZŚ podlegają swojemu radnemu ds. RF w zakresie wyznaczonych obowiązków.

8. Radny regionalny RF i moderatorzy lokalni RF danego regionu FZŚ podlegają asystentowi narodowemu RF, lub jego delegatom OFM i FZŚ w zakresie współpracy,

koordynacji organizacyjnej i formacyjnej na poziomie narodowym i

- 8 -

międzynarodowym, a także instruktażom szkoleniowym i wizytacjom pasterskim.

9. W celu zapewnienia współpracy i więzi RF z FZŚ i MF, asystent narodowy RF uczestniczy w posiedzeniach RN FZŚ, KAPiR FZŚ, RN MF i KAP MF

10. Sprawozdanie roczne z działalności drużyny RF. przekazuje do regionu przełożona FZŚ tej wspólnoty lub, w uściślonych obowiązkach radny do spraw RF.

Program strukturalny i formacyjny RF w naszym Kraju jest jeden, ogólnopolski. Został on sformułowany w tzw. Polską Kartę Rycerza św. Franciszka Opracowany na podstawie ogólnych zasad projektu międzynarodowej Karty Rycerza, dostosowany do warunków polskich i postanowieniach RN FZŚ naszego Kraju, zatwierdzanych na kapitułach FZŚ.

asystent narodowy RF
o. Sylwester Hańnik OFM

**NARODOWA KARTA RYCERZA
ŚWIĘTEGO FRANCISZKA
Z ASYŻU**

POLSKA

